

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)
Ετήσια Έκθεση Έτους 2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:
ΘΕΜΑΤΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ο βασικός νόμος που διέπει στην χώρα μας τα θέματα ιθαγένειας είναι ο Ν. 3284/2004 «Περί κυρώσεως του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας» (Φ.Ε.Κ. Α' 217), όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.3838/2010 «Σύγχρονες διατάξεις για την Ελληνική Ιθαγένεια και την πολιτική συμμετοχή ομογενών και νομίμως διαμενόντων μεταναστών και άλλες ρυθμίσεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 49).

Στις 9 Ιουλίου 2015, η Βουλή των Ελλήνων, με τον Ν.4332/2015 (Φ.Ε.Κ. Α' 76) τροποποίησε τον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ΚΕΙ - Ν.3284/2004), όσον αφορά στις διατάξεις με βάση τις οποίες χορηγείται η ελληνική ιθαγένεια σε παιδιά μεταναστών, τα οποία έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα ή το εξωτερικό (σχετικά τα άρθρα 1, 1^Α και 2 του Ν.4332/2015). Οι αντίστοιχες στον προηγούμενο νόμο Ν.3838/2010 διατάξεις (άρθρο 1Α του Κώδικα Ελληνικής ιθαγένειας, όπως είχε εισαχθεί με το άρθρο 1 του ν. 3838/2010 και άρθρο 24 του Ν. 3838/2010) είχαν κριθεί αντισυνταγματικές με την υπ'αρ. 460/2013 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας το 2013, κατά συνέπεια με την εν λόγω τροποποίηση ρυθμίστηκε, επί της ουσίας, η εκκρεμότητα της δυνατότητας κτήσης ιθαγένειας από τέκνα αλλοδαπών που γεννιούνται και φοιτούν στην Ελλάδα, καθώς και από αλλοδαπούς που έχουν αποφοιτήσει από Ελληνικά σχολεία στην Ελλάδα ή από σχολές ΑΕΙ ή ΤΕΙ της χώρας.

Με την εν λόγω τροποποίηση, παιδιά που έχουν γεννηθεί από αλλοδαπούς γονείς στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό μπορούν να υποβάλουν αίτηση για ελληνική ιθαγένεια, ανάλογα με το νομικό καθεστώς των γονιών τους στη χώρα ή/και σε συνάρτηση με κάποιες εκπαιδευτικές υποχρεώσεις για το παιδί. Συγκεκριμένα, τέκνο αλλοδαπών, που γεννιέται/γεννήθηκε στην Ελλάδα από γονιό που κατοικεί συνεχώς και νόμιμα στη χώρα για πέντε χρόνια πριν από τη γέννηση του παιδιού ή σε περίπτωση που το παιδί γεννιέται/γεννήθηκε πριν τη συμπλήρωση της πενταετίας του γονέα, εφόσον συμπληρωθεί από το γονέα συνεχής νόμιμη διαμονή επί μία δεκαετία, δικαιούται να αποκτήσει την ιθαγένεια μόλις εγγραφεί στην α' τάξη του δημοτικού σχολείου στην Ελλάδα και εφόσον εξακολουθεί να φοιτά συνεχόμενα σε ελληνικό σχολείο. Επίσης τέκνο αλλοδαπών που γεννιέται/γεννήθηκε στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, και διαμένει μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα, δικαιούται να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, εφόσον συμπληρώσει επιτυχώς είτε εννέα χρόνια στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση είτε έξι χρόνια στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή εφόσον διαθέτει απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα και είναι απόφοιτος ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ.

Η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με βάση τις προαναφερόμενες διατάξεις αφορά τόσο ενήλικα όσο και ανήλικα τέκνα αλλοδαπών, ενώ σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται από τη δημοσίευση στο ΦΕΚ της σχετικής απόφασης (άρθρο 1Α παρ. 3 και άρθρο 1Β παρ.4^α του ΚΕΙ όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4332/2015, καθώς και άρθρο 2 παρ.3 του Ν.4332/2015).

Επιπλέον με τον νέο Ν.4332/2015, προβλέφθηκε, σε απόλυτη αρμονία με την αρχή της ενότητας της ιθαγένειας γονέων και τέκνων, η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας από το τέκνο,

ο γονέας του οποίου αποκτά/απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια με βάση τις νέες διατάξεις του Ν.4332/2015 ή τις καταργηθείσες διατάξεις του Ν.3838/2010, εφόσον κατά το χρόνο κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας από τον γονέα του είναι/ήταν ανήλικο και άγαμο (άρθρο 1B παρ.6 του ΚΕΙ, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1Α του ν. 4332/2015 και άρθρο 2 παρ.4 του Ν.4332/2015).

Με τις προαναφερόμενες διατάξεις επήλθε μια σειρά από αποφασιστικές τομές στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, που σκοπό έχει να διασφαλίσει την ομαλή ανάπτυξη και ένταξη στην Ελληνική κοινωνία των αλλοδαπών παιδιών που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν στην Ελλάδα. Με τη συνδρομή επομένως των εκ του νόμου προβλεπόμενων αντικειμενικών κριτηρίων πιστοποιείται ένας επαρκής ουσιαστικός δεσμός τόσο των γονέων όσο και του ίδιου του τέκνου με την ελληνική κοινωνία, ικανός να διασφαλίσει την επίτευξη του σκοπού της ομαλής ενσωμάτωσής τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, δηλαδή στην ελληνική κοινωνία.

Με την με αρ.29/2015 εγκύκλιο της αρμόδιας Δ/νσης Ιθαγένειας του ΥΠΕΣ (Φ. 130181/18258/25.8.2015 - ΑΔΑ: ΩΞΙΑ465ΦΘΕ - ΓΠΠ) δόθηκαν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας περαιτέρω διευκρινίσεις, κατευθυντήριες οδηγίες και πρότυπα έγγραφα σχετικά με την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.

Με την με αρ.26/2015 προγενέστερη εγκύκλιο (Φ.130181 / 16481 / 27.7.2015 - ΑΔΑ: Β8ΤΛ465ΦΘΕ-8ΓΙ) είχαν ήδη δοθεί οδηγίες στις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας αναφορικά με τα παράβολα που εισπράττονται στο πλαίσιο εξέτασης αιτημάτων κτήσης Ελληνικής Ιθαγένειας (εφαρμογή ηλεκτρονικού παραβόλου της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων).

Τέλος με την υπ'αρ.πρωτ. Φ.130181/20611/14/10.6.2016 εγκύκλιο της Δ/νσης Ιθαγένειας (ΑΔΑ: 72ΚΧ465ΦΘΕ-6ΕΣ) δόθηκαν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, καθώς και τις Ελληνικές προξενικές αρχές στην αλλοδαπή, περαιτέρω διευκρινίσεις και οδηγίες αναφορικά με τον τρόπο κατάθεσης αιτημάτων καθορισμού ελληνικής ιθαγένειας κατ'εφαρμογή του άρθρου 25 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Ν.3284/2004).

Τις ανωτέρω εγκυκλίους της Δ/νσης Ιθαγένειας θα τις βρείτε αναρτημένες στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (www.ypes.gr) στη διαδρομή http://www.ypes.gr/el/Generalsecretariat_PopulationSC/diefthinsi_ithageneias/Egkklloi/.

Τα στατιστικά στοιχεία για τα έτη 2014, 2015 και 2016 έχουν ως εξής:

Πίνακας: Κτήσεις ελληνικής ιθαγένειας

	2014	2015	2016*
Πολιτογράφηση Ομογενών	15.791	8.563	7.460
Πολιτογράφηση Αλλογενών	2.019	1.487	3.624
Γέννηση/φοίτηση στην Ελλάδα (Ν.3838/2010, Ν. 4332/2015)	0	305	19.032
Λοιπές διατάξεις ΚΕΙ (λόγω γέννησης/αναγνώρισης, κλπ)	2.029	1.529	1.183
Ανήλικα τέκνα πολιτογραφηθέντων (αρ.11ΚΕΙ)	1990	2.294	1.515
ΣΥΝΟΛΟ	21.829	14.178	32.814

Πηγή: Διεύθυνση Ιθαγένειας, ΥΠΕΣ,

http://www.ypes.gr/el/Generalsecretariat_PopulationSC/general_directorate_ithageneias_migratation/diefthinsi_ithageneiasNEW/statistikaNEW/

*Σημειώνεται, δε, ότι τα στοιχεία του έτους 2016 έχουν αντληθεί απευθείας από το ΟΠΣ και δεν έχουν διασταυρωθεί με τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες.

Όλα τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στην κτήση της Ελληνικής ιθαγένειας από το 2011 έως και το 2016 καθώς και αποτύπωση αυτών σε γράφημα βρίσκονται αναρτημένα στη διαδρομή:

http://www.ypes.gr/el/Generalsecretariat_PopulationSC/general_directorate_ithageneias_migration/diefthinsi_ithageneiasNEW/statistikaNEW/

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: **ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΛΟΓΩΝ**

Στο κεφάλαιο πέμπτο, με τίτλο «Θέματα Εκλογών», της Ετήσιας Έκθεσης της ΕΕΔΑ, έτους 2013, επισημάνθηκε ότι το ΥΠΕΣ «στα πλαίσια της πολιτικής της ισότητας των φύλων βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης νόμου ο οποίος εκτός των άλλων προβλέπει ότι στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όσον αφορά στην ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων ο αριθμός υποψηφίων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους αντιστοίχως».

Με βάση την ανωτέρω δέσμευση, σύμφωνα με το εδ.2 της παρ.3 του άρθρου 3 του ν.4255/2014 «Εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλες διατάξεις» (Α' 89), προβλέπεται, πλέον, ότι στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως».

Επιπλέον, η Δ/ση Εκλογών του ΥΠΕΣ ήδη εφαρμόζει τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.4406/2016 (ΦΕΚ Α' 133), με το οποίο αντικαθίσταται η παρ.1 του άρθρου 4 του Π.Δ.26/2012 (ΦΕΚ Α'57) και οι οποίες αφορούν στη μείωση του ορίου ηλικίας για την απόκτηση του δικαιώματος του εκλέγειν των Ελλήνων πολιτών κατά ένα έτος, ήτοι από το 18^ο έτος στο 17^ο έτος της ηλικίας τους.

Ειδικότερα, για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 1 του Ν.4406/2016, σύμφωνα με τις οποίες «Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν οι πολίτες Έλληνες και Ελληνίδες που συμπλήρωσαν το δέκατο έβδομο (17^ο) έτος της ηλικίας τους», η προαναφερθείσα αρμόδια Δ/ση απέστειλε σχετικό ενημερωτικό έγγραφο προς τους δήμους της χώρας, προκειμένου να ανταποκριθούν εγκαίρως και αποτελεσματικά από τον Ιανουάριο του 2017 στις απαιτήσεις της νέας ρύθμισης, κατά τον τρόπο και τη διαδικασία που ισχύει μέχρι σήμερα. Έχοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 21 του Π.Δ.26/2012 (νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών), καθώς και τις σχετικές ενέργειες των δήμων και του ΥΠΕΣ, η διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές Απριλίου 2017.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: **ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΡΟΜΑ**

Θέματα Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης Ρομά

Η καταγραφή γεννήσεων παιδιών Ρομά ανεξαρτήτως ιθαγένειάς τους, διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 344/1976 «Περί ληξιαρχικών πράξεων» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Στα ληξιαρχεία των Δήμων της χώρας συντάσσονται, από τους ληξιάρχους, ληξιαρχικές πράξεις, οι οποίες βεβαιώνουν γεγονότα γεννήσεων, γάμων, θανάτων κ.λ.π., που αφορούν Έλληνες πολίτες και αλλοδαπούς υπηκόους. Δεν υφίσταται κανένας περιορισμός και για τους αλλοδαπούς που διαμένουν στην Ελλάδα, ως προς τη χορήγηση αποσπάσματος ληξιαρχικής πράξης, από τις αρμόδιες για τη σύνταξη τους αρχές.

Περαιτέρω, ειδικότεροι νόμοι ρυθμίζουν τα θέματα της απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας ή της νόμιμης παραμονής των αλλοδαπών υπηκόων στη χώρα μας, από όπου δύναται να αντληθούν όλα τα νόμιμα δικαιώματα που αφορούν στα ανωτέρω πρόσωπα.

Οι Ρομά που έχουν την ελληνική ιθαγένεια αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού, υπάγονται στο Σύνταγμα και τους νόμους του Ελληνικού Κράτους και απολαμβάνουν όλων των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται για τους Έλληνες πολίτες, εφόσον πληρούν τις αναγκαίες θεσμικές προϋποθέσεις. Προς τούτο, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εγγραφή τους στα Δημοτολόγια - προκειμένου να αποδειχθεί η ελληνική ιθαγένεια - σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ 497/1991 καθώς και το άρθρο 1 της Υπουργικής Απόφασης Φ22026/4813/10.3.1992, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του παραπάνω νόμου, που ορίζει ως απαραίτητο δικαιολογητικό για εγγραφή στα Δημοτολόγια της Χώρας την ληξιαρχική πράξη γέννησης. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι πολλοί από τους Ρομά δεν έχουν συντεταγμένη ελληνική ληξιαρχική πράξη γέννησης (δηλ. αμελούν να δηλώσουν τη γέννηση), με αποτέλεσμα η εγγραφή τους στα Δημοτολόγια των Δήμων να καθίσταται προβληματική έως αδύνατη.

Στις περιπτώσεις αυτές που δεν υφίσταται ληξιαρχική πράξη γέννησης, διότι δεν έχουν γεννηθεί σε μαιευτήριο ή δεν κατέχουν πιστοποιητικό από γιατρό ή μαία που να βεβαιώνει τη γέννησή τους που θα καθιστούσε εφικτή τη σύνταξη εκπροθέσμως της ληξιαρχικής πράξης γέννησης, η πάγια πρακτική που ακολουθείται από μέρους των εν λόγω Ρομά είναι να προκαλούν απόφαση της εκουσίας δικαιοδοσίας, δυνάμει της οποίας βεβαιώνεται το γεγονός της γέννησής τους στην Ελλάδα, ως τέκνα γονέων αγνώστου ιθαγένειας.

Τούτο ώστε να τύχει εφαρμογής η διάταξη του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας που θα καταστήσει δυνατή τη θεώρηση ότι την Ελληνική ιθαγένεια την απέκτησαν από τη γέννησή τους, ως αγνώστου ιθαγένειας γονέων, κατόπιν όμως πάντοτε της έκδοσης διαπιστωτικής πράξης καθορισμού ιθαγένειας.

Διοργάνωση Θεματικής Επίσκεψης

Η Ελλάδα στο πλαίσιο της συμμετοχής της στην Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για Θέματα Ρομά και Ταξιδευτών (CAHRM) του Συμβουλίου της Ευρώπης εντός του 2016 εκδήλωσε το ενδιαφέρον της για τη συμμετοχή σε κάποιες από τις θεματικές επισκέψεις/ομάδες της προαναφερθείσας Επιτροπής.

Το από ελληνικής πλευράς ενδιαφέρον έτυχε θερμής υποδοχής από την ολομέλεια της Επιτροπής, ενώ η γραμματεία αυτής πρότεινε στην Ελλάδα να φιλοξενήσει τη θεματική ομάδα με τίτλο «*Ενίσχυση και συμμετοχή των Ρομά στα συμβουλευτικά όργανα και στα όργανα λήψης αποφάσεων καθώς και στην πολιτική ζωή (με έμφαση στις γυναίκες και στους νέους Ρομά)*»

Η ελληνική ανταπόκριση υπήρξε θετική και η σχετική θεματική επίσκεψη διοργανώθηκε από ελληνικής πλευράς από το Υπουργείο Εσωτερικών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα και έλαβε χώρα από 17 έως 19 Οκτωβρίου 2016. Στη θεματική επίσκεψη/ ομάδα εργασίας συμμετείχαν δύο (2) εκπρόσωποι από το Συμβούλιο της Ευρώπης και από ένας εκπρόσωπος από τις χώρες

Βοσνία Ερζεγοβίνη, Κροατία, Δημοκρατία της Τσεχίας και Ρουμανία. Από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν δύο εκπρόσωποι από το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι εργασίες της συνάντησης ολοκληρώθηκαν επιτυχώς σύμφωνα με το πρόγραμμα, ενώ το τελικό παραδοτέο είναι μια έκθεση που συντάσσεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης από κοινού με τους εκπροσώπους των συμμετεχουσών χωρών. Η σχετική έκθεση είναι υπό επεξεργασία.

Συμμετοχή στο πρόγραμμα JUSTR♀M

Επιπλέον, σημειώνεται για το 2016 η συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα που διοργανώνεται από κοινού από το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Δ/ση Δικαιοσύνης) σχετικά με την πρόσβαση των γυναικών Ρομά στη δικαιοσύνη [*Joint (Council of Europe and DG Justice & Consumers of the European Commission) Programme on Roma and Traveller Women's Access to Justice- JUSTR♀M*] το οποίο ξεκίνησε την 1^η Οκτωβρίου 2016 και αναμένεται να διαρκέσει 18 μήνες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας για το 2016 για την εφαρμογή του προγράμματος 'Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια/ Rights, Equality and Citizenship (REC)', το οποίο προβλέπει την απευθείας ανάθεση επιχορήγησης δράσης στο Συμβούλιο της Ευρώπης (ΣτΕ) για την πρόσβαση των γυναικών Ρομά στην δικαιοσύνη στο πλαίσιο του ειδικού στόχου για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής και το σεβασμό της αρχής της μη διάκρισης για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στόχος είναι η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ενδυνάμωση/ χειραφέτηση των γυναικών Ρομά, τα παιδιά και τους νέους. Το πρόγραμμα στην αρχική του φάση θα υλοποιηθεί σε πέντε κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι σε Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιταλία και Ρουμανία, οι οποίες είναι χώρες προτεραιότητας για το πρόγραμμα, δεδομένου του μεγέθους των κοινοτήτων Ρομά αλλά και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν, καθώς και στην Ιρλανδία, χώρα με σημαντικό πληθυσμό Ταξιδευτών.

Η επίσημη έναρξη του προγράμματος στην Ελλάδα έγινε στις 22 Νοεμβρίου 2016 υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εσωτερικών. Τελικό παραδοτέο αυτού είναι η δημιουργία δύο νομικών κλινικών-ενδιαιτημάτων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, στα οποία ένας δικηγόρος με τη βοήθεια ενός ασκούμενου και ενός διαμεσολαβητή θα είναι σε θέση να παράσχει νομική βοήθεια, νομική υποστήριξη αλλά και νομικές συμβουλές και νομική εκπροσώπηση στις γυναίκες Ρομά και Ταξιδευτές υπέρ της

- αύξησης της ενημέρωσης/ευσαιθητοποίησης των γυναικών Ρομά και Ταξιδευτών για τις διακρίσεις, τους μηχανισμούς παραπόνων-καταγγελιών, το σύστημα δικαιοσύνης αλλά και τους θεσμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- υποστήριξης της ενδυνάμωσης/χειραφέτησης των γυναικών και κοριτσιών Ρομά και Ταξιδευτών και
- αύξησης του αριθμού των περιπτώσεων διακρίσεων εναντίον των γυναικών και κοριτσιών Ρομά και Ταξιδευτών που αναφέρονται/καταγγέλλονται σε φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όργανα ισότητας και δικαστήρια.

Το πρόγραμμα είναι στη φάση της υλοποίησης του και εξελίσσεται με βάση τα χρονοδιαγράμματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: **ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ¹ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**

¹ Επιχορηγήσεις, Βοηθήματα, Απαλλαγές και άλλες διευκολύνσεις

Στους επιχειρησιακούς στόχους του ΥΠΕΣ εντάσσονται μεταξύ άλλων η ορθολογική κατανομή των κεντρικών αυτοτελών πόρων και λοιπών εσόδων και επιχορηγήσεων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και στα πάσης φύσεως νομικά τους πρόσωπα, καθώς και ο σχεδιασμός, η εκτέλεση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο πλαίσιο αυτό κατανέμονται ετησίως στους ΟΤΑ πιστώσεις από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους κατόπιν σχετικής πρότασης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) για την κάλυψη, μεταξύ άλλων, των δαπανών μεταφοράς των μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και δαπανών σίτισης των μαθητών των μουσικών και καλλιτεχνικών γυμνασίων και λυκείων της χώρας.

Ειδικότερα, στις αρμοδιότητες των Περιφερειών είναι η δωρεάν μεταφορά των μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων, που κατοικούν πάνω από ορισμένη απόσταση από την σχολική τους μονάδα. Οι προϋποθέσεις και τα επιμέρους ζητήματα της δωρεάν μεταφοράς μαθητών καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Μεταφορών, ενώ το συνολικό κόστος της εν λόγω δράσης για το σχολικό έτος 2015-2016 διαμορφώθηκε περίπου στα 145.000.000,00€.

Στις αρμοδιότητες των Δήμων είναι η εξασφάλιση της δωρεάν σίτισης των μαθητών των μουσικών και καλλιτεχνικών γυμνασίων και λυκείων. Το συνολικό κόστος της εν λόγω δράσης για το σχολικό έτος 2015-2016 διαμορφώθηκε στα 4.200.000,00€ περίπου.

Περαιτέρω, οι Δήμοι ασκούν κοινωνική πολιτική (πέραν της προβλεπόμενης από ειδικές διατάξεις νόμων) και σύμφωνα με τις §2 και 3 του άρθρου 202 του ν.3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την §2 επιτρέπεται η χορήγηση ειδών διαβίωσης ή περιθάλψεως κυρίως ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής στους οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους, σε εξαιρετικές περιπτώσεις καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτης και σοβαρής ανάγκης ενώ με την §3 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του ν.4368/2016) παρέχεται η δυνατότητα μείωσης ή και απαλλαγής από δημοτικούς φόρους ή τέλη για ευάλωτες κοινωνικά ομάδες :

“2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτης και σοβαρής ανάγκης επιτρέπεται να χορηγούνται στους οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους είδη διαβίωσης ή περιθάλψεως, κυρίως ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Με τους ίδιους όρους επιτρέπεται να χορηγούνται χρηματικά βοηθήματα.

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του, είναι δυνατή η μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή η απαλλαγή από αυτούς για τους απόρους, τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους, τους τρίτεκνους, τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μακροχρόνια άνεργους, όπως η ιδιότητα των ανωτέρω οριοθετείται αντίστοιχα από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και τους δικαιούχους του πρώτου Κεφαλαίου του ν. 4320/2015 (Α` 29), όπως εκάστοτε αυτοί ορίζονται με τις υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 5 του ίδιου νόμου. Με την ίδια απόφαση μπορεί να τίθενται και εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση της ως άνω μείωσης ή απαλλαγής. Η επίπτωση στα έσοδα του Δήμου που προκύπτει από τη λήψη της απόφασης του πρώτου εδαφίου της παρούσας αποτυπώνεται υποχρεωτικά και λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους εφαρμογής της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά για την ευπαθή κοινωνική ομάδα των ατόμων με αναπηρία συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία, σε περίπτωση λήψης εισοδηματικών κριτηρίων λαμβάνεται υπόψη το πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών

αναπηρίας. Στο εισοδηματικό κριτήριο που αφορά στην ανωτέρω κοινωνική ομάδα θα πρέπει να υπολογίζεται μόνο το φορολογητέο εισόδημα, ώστε να μην προσμετρούνται τα πάσης φύσεως επιδόματα αναπηρίας (προνοιακά επιδόματα, εξωιδρυματικό επίδομα, επίδομα κίνησης, διατροφικό επίδομα νεφροπαθών και μεταμοσχευμένων συμπαγών οργάνων κ.λπ.) τα οποία είναι αφορολόγητα.”

Επιπροσθέτως, οι Δήμοι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 187 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α'114/08-06-2006) μπορούν με απόφαση του δημοτικού τους συμβουλίου να εκποιούν απευθείας οικόπεδά τους σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, σε χαμηλό τίμημα και με σκοπό την ανέγερση οικοδομής από τους δικαιούχους μέσα σε πέντε (5) χρόνια από την παραχώρηση. Εάν οι όροι της παραχώρησης (καταβολή τιμήματος, ανέγερση οικοδομής κ.λπ.) δεν τηρηθούν από τους δικαιούχους, αυτοί εκπίπτουν αυτοδικαίως από τα δικαιώματά τους, εκτός αν ζητήσουν παράταση της πενταετούς προθεσμίας με αίτησή τους, που περιέχει επαρκή αιτιολογία και υποβάλλεται κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της προθεσμίας. Η προθεσμία δεν μπορεί πάντως να παραταθεί περισσότερο από μία ακόμη τριετία.

Με την διάταξη του **άρθρου 12 του ν. 4368/2016** (ΦΕΚ 21 Α'/21-2-2016) δίνεται η δυνατότητα στους ανωτέρω δικαιούχους δημοτικών οικοπέδων, που δεν έχουν εκπληρώσει, μέσα στην ανωτέρω τασσόμενη προθεσμία, μέρος ή όλες τις υποχρεώσεις τους (καταβολή τιμήματος, ανέγερση οικοδομής κ.λπ.) και εφόσον εξακολουθούν να είναι κάτοχοι των ανωτέρω οικοπέδων, αυτοί ή οι κληρονόμοι τους, να μπορούν, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 4368/2016 ήτοι από 21-2-2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: **ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ**

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων επισημαίνεται καταρχάς ότι στην Ετήσια Έκθεση του 2014 δεν υπάρχει πληροφορία για τις δράσεις της, δράσεις που θα πρέπει να συμπεριληφθούν, αφού αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στο πλαίσιο αυτό και ως προς τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ) σημειώνονται τα ακόλουθα:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

- Ολοκληρώθηκε το νομοσχέδιο για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων, ένα καινοτόμο σχέδιο νόμου, με στόχο την εξειδίκευση των κανόνων που απορρέουν από την αρχή της ισότητας των φύλων, την εξασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών. Το σχέδιο νόμου κατατέθηκε στη νέα πολιτική ηγεσία, αναμένεται η κατάθεσή του προς διαβούλευση και στη συνέχεια στις αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής
- Ολοκληρώθηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) της περιόδου 2016-2020 της ΓΓΙΦ. Το ΕΣΔΙΦ, έργο εθνικής εμβέλειας, περιλαμβάνει έξι άξονες προτεραιότητας, που αφορούν τους τομείς: Κοινωνική συνοχή, φτώχεια, μετανάστευση και πολλαπλές διακρίσεις - Αγορά εργασίας και εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής - Εκπαίδευση, κατάρτιση, πολιτισμός, αθλητισμός και μέσα μαζικής ενημέρωσης - Υγεία - Έμφυλη Βία - Κέντρα Λήψης των Αποφάσεων
- Πραγματοποιήθηκε, για πρώτη φορά, Καινοτόμο Εργαστήριο διαβούλευσης επί των κειμένων του ΕΣΔΙΦ για τους τέσσερις πρώτους άξονες προτεραιότητάς του από το ΕΚΔΔΑ

- Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Ομάδας Διοίκησης Έργου για την κύρωση της «Σύμβασης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας» του Συμβουλίου της Ευρώπης, γνωστή και ως «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης»
- Παραδόθηκε το Πόρισμα για την ανωτέρω Σύμβαση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης από την Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων. Αναμένεται από τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το Πόρισμα να λάβει τη μορφή νομοσχεδίου και στη συνέχεια να επικυρωθεί από την Βουλή
- Επιτεύχθηκε σημαντική προσθήκη στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, με αναφορά στις γυναίκες σε συνέχεια της παρέμβασης της ΓΓΙΦ
- Εκδόθηκε η εγκύκλιος για τη χρήση μη σεξιστικής γλώσσας στα δημόσια έγγραφα, σε συνέχεια της εκπόνησης του 'Οδηγού χρήσης μη σεξιστικής γλώσσας στα διοικητικά Έγγραφα'
- Υλοποιήθηκε Ημερίδα με θέμα «Ο σεξισμός στο δημόσιο λόγο»
- Πραγματοποιήθηκε παρέμβαση με την εισήγηση της Γενικής Γραμματέα Ισότητας για το νομικό καθεστώς των Γυναικών στη σύνοδο του Ο.Η.Ε.
- Πραγματοποιήθηκε παρέμβαση της ΓΓΙΦ στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής στη συζήτηση για την ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων-η συνθήκη CEDAW.

Πιο συγκεκριμένα και ανά θεματική σημειώνονται τα ακόλουθα:

1. Βία κατά των γυναικών

- Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων από το 2010 υλοποιεί το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών» το οποίο αποτέλεσε το πρώτο ολοκληρωμένο και συγκροτημένο πρόγραμμα δράσης σε εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Για πρώτη φορά δημιουργήθηκε και βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία ένα ολοκληρωμένο δίκτυο 62 δομών σε όλη τη χώρα για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας (ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση, βιασμός, εμπορία γυναικών με στόχο τη σεξουαλική εκμετάλλευση). Το Δίκτυο περιλαμβάνει την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, 40 Συμβουλευτικά Κέντρα και 21 Ξενώνες Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας και προσφέρει υπηρεσίες υποστήριξης των γυναικών θυμάτων. Η ΓΓΙΦ εξασφάλισε κατά τη νέα προγραμματική περίοδο (2016-2020), μεταξύ των άλλων βασικών προτεραιοτήτων της, τη συνέχιση της λειτουργίας των δομών και της υλοποίησης των δράσεων για την καταπολέμηση της βίας διευρύνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες και στο πεδίο της εργασιακής συμβουλευτικής των γυναικών αλλά και στο πεδίο γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις(πρόσφυγες, μονογονείς, ρομά κλπ). Το Δίκτυο των δομών συντονίζει και εποπτεύει η ΓΓΙΦ. Στο πλαίσιο αυτό συγκροτήθηκε στη ΓΓΙΦ Επιτελική Ομάδα Συντονισμού για τη συνολική παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου.
- Με αφορμή τη διεύρυνση της ομάδας ωφελουμένων των δομών και της διάθεσης των υπηρεσιών μας σε γυναίκες πρόσφυγες, συγκροτήθηκε Ομάδα Διοίκησης Έργου για την παρακολούθηση και τον συντονισμό των Δράσεων. Στην προσπάθεια αυτή για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης, η ΓΓΙΦ ανέλαβε την πρωτοβουλία να ζητήσει την αρωγή όλων των εμπλεκόμενων με το προσφυγικό κρατικών φορέων καθώς και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ήδη έχει υπογράψει πρωτόκολλα συνεργασίας που περιγράφουν τόσο τις αρμοδιότητες όλων των συνεργαζόμενων φορέων όσο και τις ακριβείς διαδικασίες παροχής υπηρεσιών σε γυναίκες πρόσφυγες που είναι θύματα ή εν

δυνάμει θύματα βίας ή/και σε γυναίκες μόνες, χωρίς υποστηρικτικό πλαίσιο, οι οποίες είναι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα παιδιά τους. Επίσης στελέχη της ΓΓΙΦ συμμετέχουν σε ομάδα εργασίας της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης και σεξουαλικής βίας συμπεριλαμβανομένης και της ενδοοικογενειακής μεταξύ των γυναικών προσφύγων και αιτουσών άσυλο.

- Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Ομάδας Διοίκησης Έργου που είχε συστήσει η ΓΓΙΦ για την επικύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και το πόρισμά της έχει ήδη παραδοθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Πρόκειται για το πρώτο νομικώς δεσμευτικό κείμενο, το οποίο ορίζει τις μορφές που προσλαμβάνει η βία κατά των γυναικών και παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την πρόληψή της, την προστασία των θυμάτων καθώς και για την παύση της ατιμωρησίας.
- Η ΓΓΙΦ συμμετείχε για 2^η χρονιά στο διήμερο Φεστιβάλ «*Break the Chain*» για την Καταπολέμηση της Εμπορίας των Ανθρώπων τον Οκτώβριο του 2016 με εισήγηση και με διανομή έντυπου υλικού. Επίσης, συμμετέχει στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς Ταυτοποίησης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (Ε.Μ.Α), ενώ παρουσίασε με επιτυχία τις δράσεις της στην GRETA την επιτροπή Εμπειρογνομόνων που παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής από την Ελλάδα της Σύμβασης του ΣτΕ για την καταπολέμηση του trafficking. Για το θέμα του trafficking, η ΓΓΙΦ συμμετείχε, επίσης, σε συνάντηση εμπειρογνομόνων που διοργανώθηκε από το 'Διαπεριφερειακό Ινστιτούτο Έρευνας για το Έγκλημα και τη Δικαιοσύνη των Ηνωμένων Εθνών' στη Ρώμη στις 1 και 2 Δεκεμβρίου 2016, με θέμα: «*Αντιμετωπίζοντας την εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο στη Μεσόγειο: προκλήσεις, καλές πρακτικές και τρόποι βελτίωσης της προστασίας των ευάλωτων ανθρώπων*»
- Για την 25^η Νοεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, έγιναν οι παρακάτω δράσεις με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού:
 - Επιμέλεια και παραγωγή νέου υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη βία κατά των γυναικών. Το υλικό περιλάμβανε αφίσα και τηλεοπτικό σποτ και στάλθηκε σε όλους του μεγάλους τηλεοπτικούς σταθμούς μαζί με άλλο σχετικό υλικό της υπηρεσίας για ανάδειξη του θέματος της βίας κατά των γυναικών (πορτοκαλί κορδελάκι, συμμετοχή σε ενημερωτικές εκπομπές κλπ).
 - Προβολή αφίσας σε μέσα μαζικής μεταφοράς και σε οθόνες γηπέδων, συμμετοχή σε ενημερωτικές τηλεοπτικές εκπομπές, παραχώρηση συνεντευξέων στον έντυπο τύπο, συμμετοχή σε διάφορες διοργανώσεις άλλων φορέων, διανομή έντυπου ενημερωτικού υλικού στο κοινό.
 - Διοργάνωση Ημερίδας σε συνεργασία με το Νοσοκομείο «Ελενα Βενιζέλου» και το νοσοκομείο «ΚΑΤ» με θέμα «Βία κατά των Γυναικών - Μορφές και Πολιτικές Πρόληψης και Καταπολέμησης του Φαινομένου, με σκοπό την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση επαγγελματιών υγείας (νοσηλευτών -μαίων- γιατρών).
 - Διοργάνωση Ημερίδας σε συνεργασία με τη Σουηδική Πρεσβεία.

Προγράμματα Ευαισθητοποίησης-Ενημέρωσης για θέματα έμφυλης βίας

- Σε συνεργασία με το Νοσοκομείο «ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ», με το οποίο η ΓΓΙΦ έχει συνάψει προγραμματική συμφωνία το Νοέμβριο του 2012 και το Γραφείο Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α' Αθήνας, συνεχίστηκε και κατά το σχολικό έτος 2015-2016 το «*Πρόγραμμα Ευαισθητοποίησης Μαθητών/τριών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε Θέματα Αναπαραγωγικής και Σεξουαλικής Υγείας*».

Οι εισηγήσεις πραγματοποιούνται από εξειδικευμένο προσωπικό του «Ελενα Βενιζέλου» και στόχο έχουν:

- την προώθηση της αρχής της ισότητας των φύλων δεδομένου ότι η ενημέρωση και συμβουλευτική για την αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία αποτελεί θεματικό πεδίο εξειδικευμένης δημόσιας πολιτικής για την ισότητα των φύλων και
 - την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας μέσω της υιοθέτησης στάσεων και συμπεριφορών της ευαίσθητης πληθυσμιακής ομάδας των μαθητών και μαθητριών
- Επιπλέον, για το σχολικό έτος 2016-2017 δρομολογήθηκε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας και Δ' Αθήνας ενώ οι θεματικές που προγραμματίζονται αφορούν και την «*Εναισθητοποίηση -εκπαίδευση σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας*». Οι εισηγήσεις θα πραγματοποιούνται από τα στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου της Αθήνας.
- Παρουσιάσεις-ενημερώσεις σε θέματα βίας κατά των γυναικών πραγματοποιήθηκαν σε 80 περίπου μαθητές/τριες Γ' τάξης Γυμνασίου που επισκέφτηκαν τα γραφεία της υπηρεσίας τον Απρίλιο και τον Δεκέμβριο του 2016.

Σημειώνεται, δε, ότι το έργο της ΓΠΦ στον τομέα της έμφυλης βίας έχει αναγνωριστεί διεθνώς με τη συμπερίληψή του στην Έκθεση του Γ.Γ. του ΟΗΕ για τη βία κατά των γυναικών (CSW 2016).

2. Εκπαίδευση

- Κατάθεση ολοκληρωμένων προτάσεων προς το Υπ. Παιδείας για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και την ανάπτυξη μηδενικής ανοχής στη σεξουαλική παρενόχληση σε κάθε εκπαιδευτική μονάδα.
- Προκήρυξη Διαγωνισμού για τη χορήγηση πέντε (5) υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές σε γυναίκες απόφοιτες Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) - Τομέας Γυναικών Μάνατζερ και Επιχειρηματιών (ΤΟΓΜΕ), στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Ψηφιακή Συμμαχία για τη Γυναικεία Απασχόληση»
- Ολοκλήρωση των δύο Πανελληνίων (μαθητικού και φοιτητικού) Διαγωνισμών Αφίσας της ΓΠΦ με θέμα την προώθηση της ισότητας των φύλων και την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων. Βράβευση των πρώτων έργων σε ειδικές τελετές
- Παραγωγή δύο αυτοτελών εγχειριδίων για τους διαγωνισμούς. Για τον μαθητικό δημιουργήθηκε και κυκλοφόρησε σε περιορισμένα αντίτυπα εγχειρίδιο με τα 10 πρώτα διακριθέντα έργα των μαθητών – μαθητριών. Για τον φοιτητικό διαγωνισμό δημιουργήθηκε επίσης αυτοτελές εγχειρίδιο, συμπεριλαμβανομένων όλων των έργων των φοιτητών-φοιτητριών, ενώ το πρώτο βραβευθέν έργο του διαγωνισμού έγινε αφίσα της ΓΠΦ.
- Προκήρυξη δύο νέων μαθητικών διαγωνισμών ψηφιακής δημιουργίας για το σχολικό έτος 2016-2017, με τίτλο «*Όλα τα παιχνίδια για όλα τα παιδιά*» για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και με τίτλο «*Τα Φύ(λ)λα του Περιβάλλοντος*» για την Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Εισηγήσεις γύρω από θεματικές που άπτονται της ισότητας των φύλων σε 14 συνολικά σχολικές δομές της Μέσης Εκπαίδευσης της ΔΔΕ Α' Αθήνας, στις οποίες συμμετείχαν 1.142 μαθητές/τριες
- Συμμετοχή της ΓΠΦ, για πρώτη φορά, στο 19ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για παιδιά και νέους

- Εκκίνηση Συνεργασίας της ΓΓΙΦ με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ)
- Συμμετοχή της Γενικής Γραμματέα στην επίσημη τελετή βράβευσης της L'oreal – Unesco για τις γυναίκες στην επιστήμη, όπου και βράβευσε διακριθείσα μεταδιδασκτορική ερευνήτρια.

3. Αυτοδιοίκηση

- Συνεχής Διεύρυνση της Υπογραφής της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες. (202 Δήμοι μέχρι τη λήξη του έτους 2016). Συνέχιση των προσπαθειών, προκειμένου να υπογραφεί από όλους τους Δήμους
- Επισκέψεις Δημάρχων - εκπροσώπων της Αυτοδιοίκησης και των Περιφερειών στα γραφεία της ΓΓΙΦ - Συναντήσεις τους με τη Γενική Γραμματέα και συνεργασίες για ζητήματα ισότητας στην Αυτοδιοίκηση
- Συναντήσεις με εκπροσώπους όλων των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας (ΠΕΠΣ), τις οποίες έχει ορίσει η ΓΓΙΦ σε όλες τις Περιφέρειες. Πραγματοποιήθηκε Πανελλαδική Συνάντηση στην Αθήνα
- Εκκίνηση προγραμματισμένων επισκέψεων της Γενικής Γραμματέα σε όλα τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες Φιλοξενίας της χώρας μας, καθώς και σε Δήμους για την υπογραφή της «Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες»
- Συνεργασίες της ΓΓΙΦ με γυναικείες συλλογικότητες, οργανώσεις, φορείς, πολιτικά κόμματα, γυναίκες εκπροσώπους μη κυβερνητικών οργανώσεων και της κοινωνίας των πολιτών.

4. Εργασία - Γυναικεία Επιχειρηματικότητα

- Διοργάνωση Δήμερου Διεθνούς Συμποσίου με τίτλο «*Γυναίκες των Πρεσπών – Γυναίκες του κόσμου. Οι γυναίκες των Πρεσπών επιχειρούν*»
- Ενίσχυση των υπηρεσιών των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών της Γενικής Γραμματείας και με τη συμβουλευτική εργασία, με άμεσο αποτέλεσμα την πρόσληψη ωφελούμενων γυναικών από τα Συμβουλευτικά Κέντρα στον τομέα καθαριότητας της Βουλής
- Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας της ΓΓΙΦ και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΥπΑΑΤ)
- Κατάθεση ολοκληρωμένων προτάσεων προς το ΥπΑΑΤ για τις γυναίκες αγρότισσες και την ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας στον πρωτογενή και μεταποιητικό αγροδιατροφικό τομέα της οικονομίας μας
- Συμμετοχή της ΓΓΙΦ στη συνδιοργάνωση Συνεδρίου για τους Γυναικείους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς με τίτλο: «*Αφιέρωμα στους Γυναικείους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς – Συνέδριο – Έκθεση παραδοσιακών προϊόντων*»
- Ένταξη της ΓΓΙΦ στο Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο του ΥπΑΑΤ

- Παρέμβαση της ΓΓΙΦ σε συγκεκριμένα άρθρα του Σχεδίου Νόμου για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς γύρω από θεματικές που άπτονται της ισότητας των φύλων
- Συμμετοχή της Γενικής Γραμματέα με εισήγησή της στην 1^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020
- Ο τομέας της εργασίας και η θεματική «*Αγορά εργασίας και εναρμόνιση οικογενειακής/προσωπικής και επαγγελματικής ζωής*» ως άξονας προτεραιότητας στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων
- Η εργασία ως σημαντική παράμετρος στις διατάξεις του νομοσχεδίου για την ουσιαστική ισότητα των φύλων – Πρόβλεψη επιβράβευσης επιχειρήσεων για θέματα Ισότητας
- Στήριξη σε εργαζόμενες γυναίκες που απευθύνονται στη ΓΓΙΦ για παραβίαση εργασιακών δικαιωμάτων
- Διαρκείς και επισταμένες προσπάθειες της ΓΓΙΦ για τη μεταρρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις γονικές άδειες, με στόχο την πιο δίκαιη μεταχείριση των γυναικών, που η εργασία τους εμπίπτει σε νομοθετικά ή και εφαρμοστικά κενά
- Συμμετοχή της ΓΓΙΦ στο Συγχρηματοδοτούμενο Έργο με τίτλο «*Καινοτομία και Απασχολησιμότητα Γυναικών*», με στόχο τον καθορισμό της τρέχουσας εξέλιξης της τεχνολογίας σε σχέση με την ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των γυναικών σε τεχνολογίες ΤΠΕ, με έμφαση στα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση τους στον τομέα της απασχόλησης. Εταίροι του έργου είναι το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος», ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών, η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Δημιουργική Σκέψη Ανάπτυξης» και το Ευρωπαϊκό Κέντρο για τις Γυναίκες και την Τεχνολογία
- Δικτύωση ΓΓΙΦ με γυναίκες επιχειρηματίες της Φινλανδίας
- Κατάθεση ολοκληρωμένων προτάσεων της Γενικής Γραμματείας για: την προώθηση νέων προγραμμάτων απασχόλησης για γυναίκες, την προώθηση προγραμμάτων ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, την ένταξη της συμβουλευτικής εργασίας στις δομές που λειτουργούν σε όλες της Περιφέρειες της χώρας, την παροχή νέων ολοκληρωμένων υπηρεσιών για ειδικές κατηγορίες γυναικών
- Συνεχής αποστολή ενημερωτικών Δελτίων Τύπου για θέματα γυναικείας εργασίας, επιχειρηματικότητας, επικαιροποιημένα επίσημα στατιστικά στοιχεία εγγεγραμμένης ανεργίας από τον ΟΑΕΔ και την ΕΛΣΤΑΤ.

5. Γυναίκες κρατούμενες

- Επίσκεψη της Γενικής Γραμματέα στο Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θήβας. Παρέμβαση στον Υπουργό για θέματα κράτησης μητέρων με ανήλικα στις φυλακές σε σχέση και με το νέο νόμο (Ν.4322/2015)
- Εξασφάλιση ειδών πρώτης ανάγκης για τις γυναίκες κρατούμενες και τα παιδιά τους από μεγάλες εταιρείες, σε συνέχεια του σχετικού αιτήματος της Γενικής Γραμματέα
- Συνεργασία της ΓΓΙΦ με μέλη της Πρωτοβουλίας για τα Δικαιώματα των Κρατούμενων Γυναικών
- Συνεργασία της ΓΓΙΦ με τη Γ.Γ. Αντεγκληματικής Πολιτικής.

6. Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου της ΓΓΙΦ

- Εμπλουτισμός της Βιβλιοθήκης με περίπου 300 έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια, πρόσθεση 1056 περιλήψεων, 140 συνδέσμων για το πλήρες κείμενο και 221 περιεχομένων σε υπάρχουσες εγγραφές
- Εμπλουτισμός του Ιστορικού Αρχείου της με 400 νέα τεκμήρια από δωρεές, με εξέχουσα θέση τη δωρεά της κας Χρυσάνθης Λαΐου - Αντωνίου, πρώτης Γενικής Γραμματέα Ισότητας των Φύλων
- Εκκίνηση σειράς διαλέξεων – παρουσιάσεων βιβλίων στη Βιβλιοθήκη. Παρουσίαση της Ποιητικής Συλλογής της Γιώγιας Σιώκου «*Η Μεγάλη Σιωπή*», έργο αφιερωμένο στη μνήμη του συζύγου της, Σωτήρη Σιώκου, σε εκδήλωση με θέμα «*Βιώνοντας την απώλεια*»
- Κατάρτιση καταλόγου παιδικών – εφηβικών βιβλίων γύρω από θέματα ισότητας των φύλων και άρσης των έμφυλων στερεοτύπων, ο οποίος διανεμήθηκε ηλεκτρονικά με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου
- Με την αξιοποίηση φωτογραφικών τεκμηρίων της Βιβλιοθήκης, στη λήξη του έτους 2016, η ΓΓΙΦ δημιούργησε ημερολόγιο έτους 2017. Το ημερολόγιο εκδόθηκε σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων και είναι αφιερωμένο στην ιστορική διαδρομή της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων από συστάσεώς της έως τις μέρες μας
- Ανάπτυξη και έναρξη λειτουργίας της νέας Βάσης της Βιβλιοθήκης «*Αρχείο Προφορικών Μαρτυριών*», που περιλαμβάνει συνεντεύξεις 21 επιφανών γυναικών, παραδοτέο του Ερευνητικού Έργου «*Συλλογή προφορικών μαρτυριών επιφανών γυναικών και πληροφορητριών για θέματα ισότητας των φύλων και ιστορίας των γυναικείων αγώνων*». Το Αρχείο αποτελείται από συνεντεύξεις (ηχητικά ντοκουμέντα και οι απομαγνητοφωνήσεις τους) γυναικών, οι οποίες διακρίθηκαν για την ενεργή συμμετοχή τους στο γυναικείο κίνημα, σε συλλογικές ή ατομικές δράσεις κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, του Εμφυλίου, της Δικτατορίας, είτε υπήρξαν πρωτοπόρες σε διάφορους τομείς του δημόσιου βίου (εργασία, εκπαίδευση, πολιτική, συνδικαλισμός, γράμματα, τέχνες).